

Nr 129

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under femte huvudtiteln gjorda framställning om anslag för budgetåret 1957/58 till Fondering för framtida pensionsändamål jämte i ämnet väckta motioner.
(3:e avd.)

Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 under femte huvudtiteln (punkt 110, s. 325 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1957) föreslagit riksdagen att till Fondering för framtida pensionsändamål för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 275 000 000 kronor.

Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett anslag av 275 000 000 kronor, vilket disponeras för överföring till den fr. o. m. samma budgetår för framtida pensionsändamål inrättade särskilda pensioneringsfonden.

Ifrågavarande fondbildning har tillkommit i syfte att lägga en finansiell grund för en blivande pensionsreform och anslaget för innevarande budgetår har anvisats såsom en första insats till fonden. Departementschefen räknar med att en på allmänna pensionsberedningens betänkande grundad proposition skall kunna föreläggas årets riksdag. Det anses lämpligt, att de finansiella förutsättningarna för en pensionsreform ytterligare förstärkes under nästa budgetår. I likhet med vad som beslutats för innevarande budgetår bör för ändamålet tagas i anspråk de medel, som under budgetåret 1957/58 beräknas inflyta genom den av 1955 års riksdag beslutade höjningen av skattesatsen för aktiebolag, ekonomiska föreningar m. fl., varvid dessa medel, vilka även för nästa budgetår beräknas till 275 milj. kronor, bör tillföras särskilda pensioneringsfonden med redovisning över förevarande anslag. Departementschefen föreslår sålunda, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 275 milj. kronor. De fonderade medlen bör komma till den användning, som Kungl. Maj:t och riksdagen framdeles bestämmer. Beträffande placering och förvaltning i övrigt av de fonderade medlen bör gälla vad som f. n. härom är föreskrivet. Detta innebär bl. a., att de fonderade medlen tills vidare skall placeras på särskilt konto i riksbanken.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Svenson m. fl.* (I: 171) och den andra inom andra kammaren av herr *Hansson m. fl.* (II: 219) har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att

det under punkt 110, femte huvudtiteln, föreslagna anslaget av 275 000 000 kronor må anvisas till Fondering för framtida folkpensionsändamål.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 219.

Utskottet vill inledningsvis erinra om att bevillningsutskottet i sitt betänkande nr 48 avstyrkt motionsvis framställda yrkanden om sänkning av den år 1955 beslutade skattesatsen för aktiebolag, ekonomiska föreningar m. fl. Som framgår av vad departementschefen anfört innebär Kungl. Maj:ts förslag icke något ställningstagande till frågan om de fonderade medlens definitiva användning utan frågan härom lämnas öppen för beslut framdeles av Kungl. Maj:t och riksdagen. Ett uttalande från riksdagens sida i nu förevarande sammanhang att fondmedlen i enlighet med yrkandet i motionerna I: 171 och II: 219 skall avses för stöd åt den framtida folkpensioneringen kan enligt utskottets mening innebära ett föregripande av riksdagens prövning av de förslag som Kungl. Maj:t må komma att framlägga på grundval av allmänna pensionsberedningens betänkande. Utskottet avstyrker därför motionerna.

Under återopande av det anförda och då utskottet i övrigt icke funnit anledning till särskilt uttalande hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 171 och II: 219 till *Fondering för framtida pensionsändamål* för budgetåret 1957/58 under femte huvudtiteln anvisa ett anslag av 275 000 000 kronor.

Stockholm den 21 maj 1957

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Gustaf Karlsson, Ohlon, Näsström, Ivar Johansson, Einar Persson, Sundelin, Thun, Erik Svedberg, Pålsson, Holmqvist, Elfving, Ragnar Bergh, Rikard Svensson, Jacobsson och Mårtensson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Malmborg, Petterson i Degerfors, Jansson i Kalix, Staxäng, fröken Elmén, herrar Rubbestad, Svensson i Alingsås, Gustafsson i Stockholm, Cassel, Gustafsson i Skellefteå, Andreasson, Nelander och Svensson i Kungälv.

Reservationer

1) av herrar *Ivar Johansson, Pålsson och Rubbestad*, vilka ansett att ifrågavarande anslag bör anvisas till fondering för folkpensionsändamål och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 2, som börjar med »Som framgår» och slutar med »därför motionerna», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Enighet torde råda om att ålderdoms- och invalidpensioneringen effektivt bör utbyggas, så snart samhällets ekonomiska resurser medgiver. Då det måste framstå som angeläget att en finansiell grund för en sådan utbyggnad skapas snarast möjligt, tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag, att för budgetåret 1957/58 ett anslag av 275 000 000 kronor anvisas.

I fråga om den framtida pensioneringens utformning har delade meningar kommit till synes. Enighet torde dock råda om att betydande successiva höjningar av folkpensionerna bör genomföras. Enligt utskottets uppfattning bör den blivande pensionsreformen i första hand innefatta en så kraftig höjning av folkpensionerna, att det stora flertalet av folkgrupperna därigenom erhåller en tillfredsställande pensionering.

Utskottet vill understryka angelägenheten av att det föreslagna anslaget av 275 000 000 kronor på ett rättvist sätt kommer alla grupper av pensionsstagare till godo. Detta kan uppnås endast genom att medlen disponeras för finansiering av de planerade folkpensionsförbättringarna. Eftersom vid en sådan framtida folkpensionsförstärkning en avsevärd höjning av premierna torde behövas, bör det vara välbetänkt att i tider med goda inkomstförhållanden fondera medel för premiestöd i tider, då ändrade ekonomiska förhållanden kan motivera detta. Utskottet förordar med hänsyn härtill, att beslut redan nu fattas om att fonderingen må avse en utbyggnad av den nuvarande folkpensioneringen.

Utskottet tillstyrker alltså förslaget i motionerna I: 171 och II: 219, att för budgetåret 1957/58 ett anslag av 275 000 000 kronor skall anvisas till Fondering för framtida folkpensionsändamål.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse,

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 171 och II: 219 till *Fondering för framtida folkpensionsändamål* för budgetåret 1957/58 under femte huvudtiteln anvisa ett anslag av 275 000 000 kronor.»

2) av herrar *Ragnar Bergh, Skoglund* i Doverstorp, *Staxäng* och *Cassel*, vilka ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Ifrågavarande medel beräknas inflyta genom den av 1955 års riksdag beslutade höjningen av skattesatsen för aktiebolag, ekonomiska föreningar

m. fl. Denna skatteköjning motiverades med önskemålet att eliminera vad som bedömdes vara ett efterfrågeöverskott. I detta syfte förutsattes också vid skatteköjningens genomförande, att influtna medel skulle steriliseras. Att använda dem för pensionsändamål strider mot detta syfte. Därtill kommer, att de pensionsändamål, för vilka fonderingen föreslagits, ännu icke varit föremål för riksdagens prövning. Utskottet får därför avstyrka Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att riksdagen må avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag ävensom motionerna I: 171 och II: 219.»

Särskilt yttrande

av herrar *Ohlon, Sundelin, Jacobsson, Malmborg*, fröken *Elmén*, herrar *Gustafsson* i Skellefteå och *Nelander*, vilka anförde:

»Den meningsriktning vi företräder har motsatt sig den extra företagskatten. Yrkande om dess avskaffande från och med utgången av innevarande år har också från vår sida framställts i annat sammanhang. Detta yrkande har emellertid ännu ej behandlats av riksdagen. Skulle riksdagen mot vår uppfattning besluta om skattens bibehållande är vi av den meningen, att en avsättning av motsvarande belopp eller för nästa budgetår 275 milj. kronor borde ske för framtida folkpensionsändamål.»